

băjenari au refuzat să plătească acești bani, plingindu-se funcționarilor otomani. La rândul lor aceștia au arătat Divanului că potrivit tratatului de pace, bulgarii nu erau datori să plătească nimic Vistieriei. Ba mai mult, Kehaia bei, care se afla în țară, se gindea să reîntoarcă în regiunile Rusciuk și Loveci circa 1500 de familii bulgare, care locuiau la București, Pitești și Zimnicea și care ceruseră bilete ca să treacă dincolo.

Dacă generalul Ciceagov nu a renunțat la plata acestor bani, în schimb nu obiecta nimic împotriva reîntoarcerii în patrie a acelor familii bulgare¹. Într-adevăr supunerea la dijmărit, oierit și celelalte dări a băjenarilor, a determinat pe mulți să se gindească la trecerea Dunării. Deși tratatul de pace acorda un termen mai scurt pentru aceste mutări, în mai 1813 problema nu era încă definitiv soluționată. Astfel, la 17 mai 1813, Ioan Vodă Caragea arăta ispravnicilor că «sirbii și bulgarii ce au venit în vremea răzvrătirii cu lăcuința aci în pământul țării aduc multe supărări celorlalți lăcuiitori». Pentru aceasta «și mai virtos ca să nu mai umble felurimi de turci ce se trimit de către aianii după margini pentru dișii și fac multe zulumuri... și pă lingă ei măglisesc atrage dă ceia parte și chiar din lăcuiitorii țării, vă poruncim Domnia mea că să faceți cercetare și ori cit sirbi și bulgari noi veți dovedi în acel județ, veniți în vremea răzvrătirii trecutului război, să-i dăosăbiți dintre birnicii lăcuiitori și dintre ceilalți sirbi ce au fost veniți cu lăcuința aci înaintea războiului». Dintre cei dovediți că au venit în perioada 1806—1812, aceia care voiau să plece aveau învoirea Domniei cu condiția ca ispravnicii să observe cu strictețe ca în numărul lor să nu se amestece «ori din lăcuiitorii țării sau din sirbii ce sint veniți aici înaintea războiului»².

În iunie 1813 sultanul se adresa domnitorilor Caragea și Calimachi, cerindu-le ca populația din regiunea Razgrad, din regiunile, orașele și satele de pe malul drept al Dunării, «toată trebuie să se reîntoarcă și să revină la locurile ei (vechi)», în care scop s-a trimis un funcționar care să aducă la îndeplinire respectiva poruncă. La mijlocul lui august 1813, sultanul arăta că s-a acordat o amnistie generală: «porțile iertării sint deschise pentru acei ce cer îndurare». Din aceste porunci se vede clar dorința exploataților otomani de a recăpăta această numeroasă forță de muncă ce se afla acum în Țara Românească și care, reîntoarsă la sud de Dunăre, trebuia să aducă acele regiuni în starea «de înflorire și prosperitate în care s-au aflat înainte»³. Și din Bugeac se constată reîntoarceri în Dobrogea, dar cazurile sint destul de rare⁴.

Deși băjenarii sperau ca pînă la urmă situația lor să se îmbunătățească, acest lucru nu s-a întimplat. Dar cu toate că din vara anului 1812 ispravnicii începuseră să intre prin satele băjenarilor, iar pristavii lor primeau porunci de la Divan⁵, la finele anului 1813 Caragea arăta că o mare parte dintre «sirbi și bulgari nu și-au plătit oieritul și văcăritul străinilor»⁶. În iulie 1814 procesul reîntoarcerii peste Dunăre încetase aproape total și chiar dintre aceia care inițial se pregătiseră să plece, unii acum se răzgîndeau și rămîneau în țară⁷. În domnia lui Caragea toți băjenarii au fost supuși la dări, acordîndu-se doar

¹ *Ibidem*, p. 73—74.

² ACAD. R.P.R., Mss. 267, f. 41 verso.

³ *Документи за българската история*, III, p. 51, 52.

⁴ *Документи и материали*, p. 102.

⁵ ARH. ST. BUC., Mss. 66, f. 202 v.

⁶ BIBL. ACAD. R.P.R., Mss. 267, f. 96.

⁷ *Ibidem*, f. 31 v.